

RIKSDAGENS SVAR 42/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av vallagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av vallagen (RP 8/2010 rd).

Beredning i utskott

Grundlagsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (GrUB 2/2010 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av vallagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i vallagen av den 2 oktober 1998 (714/1998) 5, 32—34, 36, 38—40, 42, 43, 46, 55, 107, 127, 132, 135 och 189 §, av dem 5 § sådan den lyder i lag 300/2009, 46 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 868/2003 och 127 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 247/2002, som följer:

5 §

Valkretsar vid riksdagsval

För riksdagsval indelas landet utgående från landskapsindelningen i följande *valkretsar*:

1) Helsingfors valkrets, till vilken hör Helsingfors stad,

2) Nylands valkrets, till vilken hör följande kommuner: Askola, Borgnäs, Borgå, Esbo, Grankulla, Hangö, Hyvinge, Högfors, Ingå, Karislojo, Kervo, Kyrkslätt, Lapträsk, Lojo, Lovisa, Mäntsälä, Mörskom, Nummi-Pusula, Nurmijärvi, Pukkila, Raseborg, Sibbo, Sjundeå, Träskända, Tusby, Vanda och Vichtis,

3) Egentliga Finlands valkrets, till vilken hör följande kommuner: Aura, Gustavs, Kimitoön, Koski Tl, Laitila, Loimaa, Lundo, Marttila, Masku, Mynämäki, Nousis, Nystad, Nådendal,

Oripää, Pemar, Pyhäntä, Pöytyä, Reso, Rusko, Sagu, Salo, Somero, S:t Karins, Tarvasjoki, Tövsala, Vehmaa, Västaboland och Åbo,

4) Satakunta valkrets, till vilken hör följande kommuner: Björneborg, Eura, Euraåminne, Harjavalta, Honkajoki, Huittinen, Jämijärvi, Kankaanpää, Karvia, Kiikoinen, Kjulo, Kumo, Lavia, Luvia, Nakkila, Påmark, Raumo, Sastmola, Siikainen, Säkylä och Ulvsby,

5) Landskapet Ålands valkrets, till vilken hör följande kommuner: Brändö, Eckerö, Finström, Föglö, Geta, Hammarland, Jomala, Kumlinge, Kökar, Lemland, Lumparland, Mariehamn, Saltvik, Sottunga, Sund och Vårdö,

6) Tavastlands valkrets, till vilken hör följande kommuner: Artsjö, Asikkala, Forssa, Hartola, Hattula, Hausjärvi, Heinola, Hollola, Humpila, Hämeenkoski, Janakkala, Jockis, Kärkölä, Lahtis, Loppi, Nastola, Orimattila, Padasjoki,

Riihimäki, Sysmä, Tammela, Tavastehus och Ypäjä,

7) Birkalands valkrets, till vilken hör följande kommuner: Akaa, Birkala, Ikalis, Juupajoki, Kangasala, Kihniö, Kuhmalahti, Kylmäkoski, Lempäälä, Mänttä-Vilppula, Nokia, Orivesi, Parkano, Punkalaidun, Pälkäne, Ruovesi, Sastamala, Tammerfors, Tavastkyro, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti, Virtdois och Ylöjärvi,

8) Kymmene valkrets, till vilken hör följande kommuner: Fredrikshamn, Iitti, Imatra, Kotka, Kouvola, Lemi, Luumäki, Miehikkälä, Parikkala, Pyttis, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale, Suomenniemi, Taipalsaari, Villmanstrand och Virolahti,

9) Södra Savolax valkrets, till vilken hör följande kommuner: Enonkoski, Heinävesi, Hirvensalmi, Jorois, Juva, Kangasniemi, Kerimäki, Mäntyharju, Nyslott, Pertunmaa, Pieksämäki, Punkaharju, Puumala, Rantasalmi, Ristiina, S:t Michel och Sulkava,

10) Norra Savolax valkrets, till vilken hör följande kommuner: Idensalmi, Juankoski, Kaavi, Karttula, Keitele, Kiuruvesi, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Maaninka, Nilsjö, Pielavesi, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Varpaisjärvi, Vesanto och Vieremä,

11) Norra Karelen valkrets, till vilken hör följande kommuner: Ilomants, Joensuu, Juuka, Kesälahti, Kitee, Kontiolahti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä, Tohmajärvi och Valtimo,

12) Vasa valkrets, till vilken hör följande kommuner: Alajärvi, Alavus, Bötom, Etseri, Evijärvi, Halsua, Ilmajoki, Jakobstad, Jalasjärvi, Kannus, Karleby, Kaskö, Kauhajoki, Kauhava, Kaustby, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Kronoby, Kuortane, Kurikka, Laihela, Lappajärvi, Lappo, Larsmo, Lestijärvi, Lillkyro, Malax, Nykarleby, Närpes, Oravais, Pedersöre, Perho, Seinäjoki, Soini, Storkyro, Storå, Toholampi, Töysä, Vasa, Vetil, Vimpeli, Vörå-Maxmo och Östermark,

13) Mellersta Finlands valkrets, till vilken hör följande kommuner: Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Kannonkoski, Karstula, Keuruu,

Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kuhmoinen, Kyyjärvi, Laukaa, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Pihtipudas, Saarijärvi, Toivakka, Uurainen, Viitasaari och Äänekoski,

14) Uleåborgs valkrets, till vilken hör följande kommuner: Alavieska, Brahestad, Haapajärvi, Haapavesi, Haukipudas, Hyrnsalmi, Ii, Kajana, Kalajoki, Karlö, Kempele, Kiiminki, Kuhmo, Kuusamo, Kärsämäki, Limingo, Lumijoki, Merijärvi, Muhos, Nivala, Oulainen, Oulunsalo, Paltamo, Pudasjärvi, Puolanka, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Reisjärvi, Ristijärvi, Sievi, Siikajoki, Siikalatva, Sotkamo, Suomussalmi, Taivalkoski, Tyrnävä, Uleåborg, Utajärvi, Vaala, Vihanti, Yli-Ii och Ylivieska,

15) Lapplands valkrets, till vilken hör följande kommuner: Enare, Enontekis, Kemi, Keminjärvi, Keminmaa, Kittilä, Kolari, Muonio, Pelkosenniemi, Pello, Posio, Ranua, Rovaniemi, Salla, Savukoski, Simo, Sodankylä, Tervola, Torneå, Utsjoki och Övertorneå.

32 §

Meddelanden som gäller partierna

Justitieministeriet ska senast den 55 dagen före valdagen vid presidentval och den 48 dagen före valdagen vid andra val meddela de myndigheter som behandlar kandidatansökningarna, med undantag för landskapet Ålands valkrets-nämnd, vilka partier som är upptagna i partiregistret och vilka personer som är berättigade att teckna respektive partis namn.

33 §

Myndigheternas lagbestämda sammanträden

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna sammanträder på kallelse av ordföranden i god tid, senast den 55 dagen före valdagen vid presidentval och den 48 dagen före valdagen vid andra val och därefter, om det finns ärenden att behandla, den 47, 41, 39 och 38 dagen före valdagen vid presidentval samt den 40, 34, 32 och 31 dagen före valdagen vid andra val, valdagen, dagen efter valdagen och den tredje

dagen efter valdagen samt vid någon annan tid, om behandlingen av ärendena kräver det.

34 §

Beslut om och kungörelse av ingivning av handlingar

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna ska vid det sammanträde som hålls senast den 55 dagen före valdagen vid presidentval och den 48 dagen före valdagen vid andra val besluta till vem, vilka dagar och vid vilka klockslag samt var de för myndigheten avsedda kandidatansökningarna och andra handlingar som gäller kandidatuppställningen ska ges in.

Angående beslutet ska avfattas en kungörelse som ska delges de valombud som partierna har meddelat och som ska uppsättas till påseende i myndighetens sammanträdeslokal samt vid kommunalval offentliggöras på det sätt som kommunens tillkännagivanden meddelas för kännedom och vid övriga val i den officiella tidningen.

36 §

Behandling av kandidatansökningar och anmärkningar mot dem

Kandidatansökningarna och de handlingar som fogats till dem kontrolleras vid det sammanträde som hålls den 41 dagen före valdagen vid presidentval och den 34 dagen före valdagen vid andra val.

Har en kandidatansökan eller en anmälan om valförbund eller gemensam lista inte lämnats till myndigheten inom föreskriven tid, ska den avvisas.

Valombudet för ett parti, en gemensam lista eller en valmansförening som inte hör till en gemensam lista ska omedelbart underrättas, om

1) kandidatansökan eller anmälan om valförbund eller gemensam lista inte har gjorts i enlighet med denna lag eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den eller att de handlingar som förutsätts i denna lag inte har fogats till kandidatansökan,

2) kandidatansökningshandlingarna av andra orsaker än de som nämns i 1 punkten inte kan betraktas som lagenliga, eller

3) som kandidat har uppställts en person som inte är valbar eller som vid samma val har uppställts som kandidat på två eller flera listor.

38 §

Valombudens åtgärder med anledning av anmärkningar

De valombud till vilka anmärkningar har framställts har rätt att senast den 39 dagen före valdagen vid presidentval och den 32 dagen före valdagen vid andra val före klockan 16 göra rättelser med anledning av anmärkningarna och att komplettera en kandidatansökan och de handlingar som fogats till den. Inom samma tid har valombuden rätt att göra behövliga justeringar beträffande en kandidats namn, titel, yrke, syssla eller hemkommun. Avser anmärkningen anmälan om valförbund, har partiernas valombud rätt att ge in ett gemensamt skriftligt förslag till rättelse av anmälan.

Har anmärkningen framställts av en orsak som nämns i 36 § 3 mom. 3 punkten, har valombudet rätt att inom den tid som anges i 1 mom. i denna paragraf stryka en kandidat som avses i det förstnämnda lagrummet.

39 §

Beslut om kandidatansökningar

De kandidatansökningar som inkommit inom utsatt tid och de handlingar som fogats till dem behandlas på nytt vid det sammanträde som hålls den 39 dagen före valdagen vid presidentval och den 32 dagen före valdagen vid andra val. Samtidigt fattas beslut med anledning av kandidatansökningarna samt anmälningarna som gäller valförbund och gemensam lista.

De kandidatansökningar som inkommit inom utsatt tid samt anmälningar om valförbund och om gemensam lista, mot vilka inga anmärkningar har framställts, ska godkännas.

40 §

Beslut som ska fattas efter besluten om kandidatansökningarna

Har en anmärkning som avses i 38 § 2 mom. gjorts och godtagbar anmälan om rättelse inte ingivits eller anmälan om strykning av kandidaten i fråga inte gjorts inom utsatt tid eller har kandidaten avlidit, tas kandidaten inte upp i sammanställningen av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentval. Ett partis, en valmansförenings eller en gemensam listas valombud är skyldigt att utan dröjsmål underrätta den myndighet som behandlar kandidatansökningarna om en kandidats död.

Ett parti eller en valmansförening vars anmälan om anslutning till ett valförbund eller en gemensam lista inte har blivit godkänd, har rätt att återta sin kandidatansökan. Partiets eller valmansföreningens valombud ska ge in ett skriftligt återtagande till den myndighet som behandlar kandidatansökningarna senast den 31 dagen före valdagen före klockan 12. Ett ärende som gäller godkännande av kandidatansökan ska behandlas på nytt till följd av återtagande.

Beslut i de ärenden som avses i denna paragraf fattas vid det sammanträde som hålls den 38 dagen före valdagen vid presidentval och den 31 dagen före valdagen vid andra val innan sammanställningen av kandidatlistorna eller presidentvalets kandidatförteckning uppgörs.

42 §

Kandidatförteckningar för presidentval

Efter att justitieministeriet genom ett tillkännagivande har underrättats om kandidaterna, uppgör Helsingfors valkrets nämnd vid det sammanträde som hålls den 38 dagen före valdagen en *kandidatförteckning för presidentvalet*, om vilken i tillämpliga delar gäller vad som i 41 § bestäms om sammanställningen av kandidatlistor.

Förrättas vid presidentvalet ett andra val, uppgör Helsingfors valkrets nämnd utan dröjsmål för det andra valet en kandidatförteckning i vilken kandidaterna ska tas upp i samma inbördes ordningsföljd och med samma nummer med vilka de togs in i kandidatförteckningen för det första valet. Angående kandidatförteckningen för det andra valet gäller i övrigt vad som i 41 § bestäms om sammanställningen av kandidatlistor.

43 §

Riksomfattande kandidatregister

Justitieministeriet ska upprätta ett register, i vilket tas in alla kandidater i hela landet som vid valet i fråga tagits upp i sammanställningarna av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentvalet (*riksomfattande kandidatregister*).

Den myndighet som behandlar kandidatansökningarna ska den 38 dagen före valdagen vid presidentval och den 31 dagen före valdagen vid andra val se till att det i det riksomfattande kandidatregistret beträffande varje kandidat införs de uppgifter som finns i sammanställningen av kandidatlistorna eller i kandidatförteckningen för presidentvalet samt personbeteckning.

Uppgifter ur kandidatregistret ges avgiftsfritt kandidaten, det parti som ställt upp kandidaten och den gemensamma lista på vilken kandidaten är uppställd samt en myndighet som avses i denna lag.

Justitieministeriet tar vid behov valkretsvis eller kommunvis en utskrift ur det riksomfattande kandidatregistret som upptar uppgifterna om varje kandidat med undantag för personbeteckningen. Ministeriet ska se till att ett behövt antal exemplar av utskriften sänds till de kommunala centralvalnämnderna, valbestyrelserna och valförrättarna vid förhandsröstningsställena i hemlandet samt till utrikesministeriet för vidare utdelning till de finska beskickningar och finska fartyg som är förhandsröstningsställen.

46 §

Rätt att förhandsrösta

Varje röstberättigad får förhandsrösta på de allmänna förhandsröstningsställena i hemlandet och utomlands i finska beskickningar.

En röstberättigad som vårdas på sjukhus eller i en verksamhetsenhet inom socialvården vilken lämnar vård dygnet runt eller vilken kommunstyrelsen annars har bestämt att ska vara förhandsröstningsställe, eller som har intagits i en straffanstalt får förhandsrösta i denna anstalt. En röstberättigad som tillhör personalen ombord på ett finskt fartyg får förhandsrösta ombord på fartyget om det befinner sig utomlands.

En röstberättigad vars rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället, får så som bestäms i 55 § förhandsrösta hemma i den kommun i Finland som i rösträtsregistret har antecknats som hans eller hennes hemkommun. En närståendevårdare enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) som bor i samma hushåll som den som har rätt till hemmaröstning får rösta i samband med hemmaröstningen, om kommunen i fråga har antecknats som hans eller hennes hemkommun.

55 §

Förberedande åtgärder för hemmaröstning

Den som har rätt till hemmaröstning ska senast den 12 dagen före valdagen före klockan 16 skriftligt eller per telefon till centralvalnämnden i sin hemkommun anmäla sin önskan att förhandsrösta hemma. Anmälan kan på den röstandes vägnar göras av någon som han eller hon har utsett. Skriftlig anmälan, som ska undertecknas, kan göras på en blankett som utarbetats för ändamålet.

I anmälan ska uppges

1) den röstandes fullständiga namn, personbeteckning, adress, hemkommun och telefonnummer samt, om anmälan görs av någon som

den röstande utsett, även dennes namn och kontaktinformation,

2) att den röstandes rörelse- eller funktionsförmåga är så begränsad att han eller hon inte utan oskäligen svårigheter kan ta sig till röstnings- eller förhandsröstningsstället och att han eller hon därför önskar förhandsrösta hemma,

3) huruvida den röstande själv kan sköta om att en person som avses i 54 § är närvarande vid hemmaröstningen, samt

4) den i 46 § 3 mom. avsedda närståendevårdarens fullständiga namn, personbeteckning och telefonnummer samt giltighetstiden för avtalet om närståendevård, om också närståendevårdaren vill rösta i samband med hemmaröstningen.

Valmyndigheten ska om möjligt vid behov avhjälpa brister i anmälan och försäkra sig om att anmälan gjorts av den röstande som nämns i den eller av någon som denne har utsett.

Ordföranden för den kommunala centralvalnämnden ska se till att den röstande utan dröjsmål skriftligen eller per telefon underrättas om den tidpunkt då valförrättaren besöker honom eller henne. Tidpunkten ska anges med åtminstone två timmars noggrannhet. Samtidigt ska valmyndighetens telefonnummer meddelas för eventuell kontakt. Är valförrättaren förhindrad att infinna sig vid den meddelade tidpunkten, ska den röstande utan dröjsmål underrättas om detta och om tidpunkten för det nya besöket.

Om en brist i anmälan, som inverkar på röstningsförrättningen, inte har kunnat avhjälpas eller om anmälan till den kommunala centralvalnämnden har gjorts efter föreskriven tid eller om hemmaröstning inte alls kan förrättas på grund av avbrott i kommunikationerna eller något annat oöverstigligt hinder, ska den röstande så som bestäms i 4 mom. underrättas om att ingen hemmaröstning förrättas.

107 §

Valdag

Vid riksdagsval är den tredje söndagen i april valdag.

Har republikens president förordnat om nya riksdagsval är valdagen vid dessa val, enligt vad

presidenten bestämmer, tidigast den första söndagen närmast efter det att 50 dagar har förflutit och senast den första söndagen efter det att 75 dagar har förflutit från den dag då förordnandet om nya val utfärdades.

När republikens president har förordnat om nya val, ska detta utan dröjsmål tillkännages, utöver vad som bestäms i 67 § 3 mom., åtminstone vid finska diplomatiska beskickningar och vid konsulat som förestås av en utsänd konsul genom offentliga kungörelser och vid behov även på något annat lämpligt sätt.

127 §

Valdag

Vid presidentval förrättas det första valet den fjärde söndagen i januari det sjätte året efter det år då republikens president senast tillträdde sitt ämbete.

Ska ett andra val förrättas, är valdagen den andra söndagen efter det första valet.

Om åtgärder måste vidtas för val av president därför att presidenten, den som valts till president eller en presidentkandidat har fått bestående förhinder eller avlidit, bestäms genom ett beslut av statsrådet som publiceras i Finlands författningssamling om den så snart som möjligt infallande söndag då presidentval ska förrättas.

132 §

Ingivning av kandidatansökningar

Ansökan om att en kandidat ska tas upp på kandidatförteckningen för presidentvalet ska av partiets eller valmansföreningens valombud ges in till Helsingfors valkrets nämnd senast den 47 dagen före valdagen före klockan 16.

135 §

Tillkännagivande om kandidaterna

Helsingfors valkrets nämnd underrättar genom ett tillkännagivande justitieministeriet om vilka kandidater som ställts upp. Meddelandet ska lämnas genast när kandidaternas inbördes ordningsföljd har bestämts i enlighet med 37 § 1 och 4 mom. eller, om en anmärkning enligt 36 § 3 mom. har framställts, senast den 38 dagen före valdagen. Ministeriet ska utan dröjsmål publicera nämndens tillkännagivande i Finlands författningssamling.

189 §

Flyttning av valdag och utsatt dag

Infaller valdagen på nyårsaftonen, nyårsdagen, trettondagen, valborgsmässoaftonen, första maj, pingstdagen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen eller annandag jul, ska röstningen på valdagen ordnas följande söndag. Infaller valdagen på påskdagen eller söndagen efter påskdagen, ska röstningen på valdagen ordnas söndagen före påskdagen.

Om en annan dag än en sådan som föreskrivits för röstning på valdagen, inledande eller avslutande av förhandsröstning, kungörande av fullmäktige som valts utan förrättande av val eller fastställande av valresultatet infaller på en helgdag eller helgfri lördag eller på midsommar- eller julaftonen, ska följande vardag anses vara den utsatta dagen. Justitieministeriet har rätt att vid behov flytta en sådan utsatt dag till närmaste lämpliga dag, om det med anledning av besvär har förordnats att nya val ska förrättas eller om det har förordnats att nya riksdagsval eller kompletteringsval av fullmäktige ska förrättas eller om det har förordnats att presidentvalet ska inledas på nytt eller att val av fullmäktige ska förrättas vid ny tid.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors den 13 april 2010
